

Postanowienie z dnia 30 marca 1994 r.

I PRN 9/94

Odpowiednie stosowanie przepisów o rewizji do postępowania z rewizji nadzwyczajnej (art. 423 § 1 k.p.c.) oznacza - w odniesieniu do cofnięcia tej rewizji (art. 393 § 2 k.p.c.), - że sąd nie jest uprawniony do oceny, czy cofnięcie rewizji nadzwyczajnej przez właściwy podmiot jest dopuszczalne.

Przewodniczący SSN: Teresa Flemming-Kulesza, Sędziowie SN: Antoni Filcek, SA: Kazimierz Jaśkowski (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy po rozpoznaniu sprawy z wniosku Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego Mniejszości Niemieckiej na Śląsku Opolskim z siedzibą w G., z udziałem Wojewody Opolskiego, o wpis do rejestru zmiany statutu, na skutek rewizji nadzwyczajnej Ministra Sprawiedliwości, od postanowienia Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 30 lipca 1993 r.,

p o s t a n o w i ł:

u m o r z y ć postępowanie z rewizji nadzwyczajnej.

U z a s a d n i e n i e

Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Mniejszości Niemieckiej na Śląsku Opolskim z siedzibą w G. zgłosiło do Sądu Wojewódzkiego w Opolu wnioski o wpisanie do rejestru stowarzyszeń zmian w statucie uchwalonym w dniu 19 grudnia 1992 r.

Postanowieniem z dnia 5 maja 1993 r. (uzupełnionym postanowieniem z dnia 1 czerwca 1993 r.), w sprawie do której jako uczestnik postępowania przystąpił Wojewoda Opolski, Sąd Wojewódzki w Opolu częściowo uwzględnił wniosek, wykreślając w rubryce 3 rejestru dotychczasową nazwę wnioskodawcy i wpisując w to miejsce nową nazwę w brzmieniu "Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców na Śląsku Opolskim" oraz wpisując w rubryce 9 część zmian statutu, odmawiając wpisania zmiany § 31 statutu.

Po rozpoznaniu rewizji Wojewody Opolskiego, Sąd Apelacyjny we Wrocławiu postanowieniem z dnia 30 lipca 1993 r. zmienił zaskarżone postanowienie w ten sposób, że odmówił wpisania §§ 5, 32 i 33 statutu i oddalił rewizję w pozostałej części.

Postanowienie to zaskarżył rewizją nadzwyczajną z dnia 24 lutego

1994 r. Minister Sprawiedliwości zarzucając rażące naruszenie art. 1 ust. 1 i art. 16 w związku z art. 21 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. - prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. Nr 20, poz. 104 ze zm.) oraz art. 20 ust. 1 i 3 Traktatu między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy z dnia 17 czerwca 1991 r. (Dz. U. z 1992 r., Nr 14, poz. 56) oraz naruszenie interesu Rzeczypospolitej Polskiej i wnosząc o uchylenie tego postanowienia i poprzedzającego je postanowienia Sądu I instancji oraz o przekazanie sprawy temu ostatniemu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Istota zarzutu polega na sprzeczności z prawem zarejestrowania zmiany statutu polegającej na rezygnacji z wymogu posiadania obywatelstwa polskiego przez członków Towarzystwa, skutkiem czego do tego stowarzyszenia może obecnie należeć każda osoba narodowości lub pochodzenia niemieckiego zamieszkała na Śląsku Opolskim.

Pismem z dnia 7 marca 1994 r. Minister Sprawiedliwości cofnął powyższą rewizję nadzwyczajną.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kwestia dokonywania przez Sąd Najwyższy oceny dopuszczalności cofnięcia rewizji nadzwyczajnej była przedmiotem rozbieżnych wypowiedzi. Występuje zarówno pogląd przyjmujący zwiążanie Sądu Najwyższego cofnięciem rewizji przez uprawniony podmiot (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 2 grudnia 1967 r., III CRN 307/67, NP 1969 nr 11-12 s. 1786 z apr. gl. J. Krajewskiego, w postanowieniu z dnia 7 czerwca 1974 r., III CRN 7/74, OSPiKA 1976 z. 1 poz. 4 oraz J. Krajewski w "Komentarzu do kodeksu postępowania cywilnego" z 1989 r., tom II s. 700), jak i pogląd o poddaniu tej czynności kontroli sądowej (tak Z. Resich w krytycznej glosie do w/w postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 1974 r. oraz W. Siedlecki w "Komentarzu do kodeksu postępowania cywilnego" z 1975 r., tom I s. 700).

Zdaniem Sądu Najwyższego orzekającego w niniejszej sprawie odpowiednie stosowanie przepisów o rewizji do postępowania wszczętego rewizją nadzwyczajną (art. 423 § 1 k.p.c.) oznacza - w odniesieniu do cofnięcia rewizji (art. 393 § 2 k.p.c.) - że Sąd nie jest zobowiązany ani uprawniony do dokonywania oceny, czy cofnięcie rewizji nadzwyczajnej przez właściwy podmiot jest dopuszczalne. Istnieje bowiem kategorialna różnica między skutkami cofnięcia rewizji przez stronę, a skutkami cofnięcia rewizji nadzwyczajnej przez uprawniony podmiot. W pierwszej sytuacji skutkiem cofnięcia rewizji jest uprawomocnienie się orzeczenia Sądu I

instancji, a więc pozbawienie strony możliwości jego zaskarżenia i z tego względu dopuszczalność dokonania przez stronę tej czynności podlega kontroli sądu (art. 393 § 2 k.p.c w zw. z art. 203 § 4 k.p.c.). Regulacja ta jest wyrazem zasady ochrony strony przed jej aktami dyspozycyjnymi rażąco naruszającymi prawo lub jej uzasadnione interesy. Natomiast cofnięcie rewizji nadzwyczajnej wywołuje inne skutki, gdyż służy ona tylko od orzeczeń prawomocnych, a więc takich, których strona i tak nie mogła już zaskarżyć a po wtóre, w razie umorzenia postępowania z powodu cofnięcia tej rewizji, może być ona złożona ponownie.

Ponadto za przyjętym poglądem przemawia także wyjątkowy charakter rewizji nadzwyczajnej wyrażający się w szczególności w zaskarżeniu orzeczenia już prawomocnego przez podmiot nie będący stroną postępowania. Z tych względów, jeżeli wszczęcie postępowania zależy tylko od dokonanej przez uprawniony podmiot oceny celowości złożenia rewizji nadzwyczajnej, to podmiot ten powinien mieć także możliwość niedopuszczenia do rozpoznania sprawy.

Biorąc pod uwagę powyższe argumenty na podstawie art. 393 § 2 i art. 423 § 1 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.

=====